

Eerste jaarverslag over de werking van de Kring voor de Geschiedenis der Pharmacie in Benelux (*)

De eer valt te beurt aan Dr BRANS, apotheker te Rotterdam, het idee te hebben opgevat een Kring te stichten voor de Geschiedenis van de Pharmacie en dit in Benelux-verband.

Het was in Oktober 1949 dat hij langs de beroepspers een kleine oproep lanceerde om belangstelling op te wekken voor zijn plan. Aldus kwam hij in het bezit van enkele adressen van collega's die belangstelling toonden in de Geschiedenis van hun beroep.

In April 1950 werd een eerste omzendbrief gestuurd, waarin een stichtingsvergadering aangekondigd werd te Rotterdam en die meteen een verantwoording behelst voor de te stichten Kring. Ik citeer : « Het aantal collega's, dat zich voor de historische zijde van ons mooi beroep interesseert, is naar verhouding veel kleiner dan met het aantal apothekers hier te lande overeenkomt, als men dit b. v. vergelijkt met het aantal leden, dat de Franse *Société d'Histoire de la Pharmacie* telt. In België en Luxemburg is de situatie gelijk hier te lande en om een voldoende aantal collega's te verenigen, lijkt het ons wenselijk dit te doen in Benelux-verband, dus Nederlandse, Belgische en Luxemburgse collega's te zamen. In verband met de vele punten van aanraking tussen de drie landen op historisch gebied is dit ook verantwoord. De te stichten Kring kan naast het stimuleren van de beoefening van de geschiedenis der pharmacie zich ook toelegen op het verzamelen van pharmaceutisch-historische gegevens over apothekers, apotheken, gilden, enz... »

De omzendbrief was ondertekend :

Dr BRANS, Rotterdam,
Prof. GILLIS, Gent,
Apoth. VAN DE VYVERÈ, Brugge.
Apoth. VANDEWIELE, Gent,
Dr WITTOP KONING, Amsterdam.

De oprichtingsvergadering vond plaats te Rotterdam op 18 April 1950. Dr BRANS opent de vergadering met een welkomsgroet aan de Nederlandse en Belgische collega's en geeft mededeling van de ingekomen brieven van instemming, waarin talrijke hoogleraren en ook het Hoofdbestuur van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie het initiatief tot de stichting van de Kring voor de Geschiedenis der Pharmacie in Benelux toejuichen.

Nadat de naam der Vereniging werd goedgekeurd, werd de vergadering verzocht het bestuur aan te wijzen. Uit de vergadering gingen stemmen op om de vijf ondertekenaars der circulaire daartoe uit te nodigen en Dr BRANS als president aan te wijzen. Apoth. ETIENNE uit Verviers

(*) Voorgebracht op de vergadering van de Kring te Brussel op 16 Maart 1952.

werd als penningmeester gekozen, Dr WITTOP KONING als redacteur, Apoth. VANDEWIELE als secretaris, Prof. GILLIS en Apoth. VAN DE VYVERE als bestuursleden.

Dr WITTOP KONING gaf hierop een bespreking over het beoefenen der farmaciegeschiedenis in verschillende landen.

Als eerste buitenlands lid werd op zijn aanvraag Prof. URDANG, Directeur van het *American Institute for the History of Pharmacy* aangenomen.

Op de bestuursvergadering te Antwerpen op 3 December 1950 werden vooral twee punten behandeld: 1° de bespreking van het concept-reglement van de Kring en 2° de bespreking van het ontwerp der statuten van de *Union Mondiale Pharmaceutique Historique*.

Nadat de president de toelichting gemaakt had werd een drukke bespreking over de concepten gehouden. Artikel per artikel werd overwogen teneinde deze op de algemene vergadering te kunnen voorleggen.

Er werd besloten de eerste ledenvergadering te houden te Gent op 3 en 4 Maart 1951.

Op deze eerste ledenvergadering te Gent, werd in eerste zitting het woord gevoerd door Apoth. VANDEWIELE, die sprak over de Pharmaceutische verzameling, inz. de Apothekerspotten van het Museum van Folklore te Gent. De voordracht werd geïllustreerd met projecties.

Vervolgens kwam de president Dr BRANS zelf aan het woord: Over de geneesmiddelenvoorziening bij de Oost-Indische Compagnie. Deze rijke documentatie werd met lichtbeelden verduidelijkt.

Als derde spreker kwam Apoth. VAN DE VYVERE aan 't woord, die handelde over Aspecten van de Geschiedenis der Pharmacie in België.

Als laatste spreker trad op Dr WITTOP KONING met zijn verhandeling over Matthias DE LOBEL en zijn belang voor de geschiedenis der Pharmacie. Deze zeer interessante voordracht werd eveneens verduidelijkt met projecties.

De volgende dag werd op de ledenvergadering een geanimeerde bespreking gehouden over het ontwerp « Statuten van de Kring », dat na de nodige correcties aangenomen werd. Als doel van de Vereniging wordt opgegeven: « De bevordering van de studie van en belangstelling voor de geschiedenis van de pharmacie o. a. door het doen houden van voordrachten en lezingen, het organiseren van congressen, het uitgeven van « Mededelingen » (Bulletin), het onderhouden van contact met andere verenigingen op historisch gebied en door alle wettige middelen, die aan het doel bevorderlijk kunnen zijn. » De overige punten van de statuten zijn van organisatorische aard.

Vervolgens werd de bespreking gehouden over de ontwerp-statuten van de « Union Mondiale Pharmaceutique Historique ».

Ten slotte werd een bezoek gebracht aan het Museum voor Folklore onder de kundige leiding van Apoth. MATTHIJS uit Gent, die daarna de congressisten enkele mooie hoekjes liet bewonderen van het oude Gent.

Op uitnodiging van Collega GRENDEL uit Gouda ging het tweede algemeen congres door in de historisch interessante stad Gouda. Onder leiding van D^r BIK, arts te Gouda, wordt eerst een bezoek gebracht aan de wereldberoemde gebrandschilderde ramen in de St-Janskerk, waarna het stedelijk museum bezocht werd en in 't bijzonder de « Chirurgijns-kamer », waar de nodige uitleg werd verstrekt door Drs TAAL, Gemeentearchivaris te Gouda en de heer HELBERS, conservator van het Museum.

Op de vergadering die daarna volgde werden bij algemene stemmen tot erelid benoemd :

1° Dr BOUVET, President van de *Société d'Histoire de la Pharmacie*, Parijs;

2° De Directeur van de *American Institute for the History of Pharmacy*, Madison (U. S. A.), Prof. URDANG;

3° Prof. HÄFLGER, president van de *Internationale Gesellschaft für Geschichte der Pharmazie*, Luzern;

4° De president van de *Sociedad de Historia de la Farmacia*, Madrid, Prof. FOLCH Y ANDREU.

Gedurende de tweede zitting werd het woord achtereenvolgens gevoerd door Dr Bik met een dissertatie over de Goudse Chirurgijns Apothecars; Dr WITTOF KONING over de Oude Belgische Pharmacopeen, met projecties; de heer POSTMA, rijksarchivist te Den Haag over de pharmaceutische aspecten van het gedicht «Dapes inemptæ of de Mofse Schans» van Petrus HONDIUS 1621; Apoth. ASSMUS uit Hamburg, over apotheker Johann VAN BEETHOVEN, broeder van de grote componist Ludwig VAN BEETHOVEN; D^r DE KEUNING uit Rotterdam over de geschiedenis van het Thijmkruid en ten slotte Dr BRANS over de Bataviasche Apotheek 1746 met projecties ter illustratie.

Hiermede werd het eerste jaar van onze Kring besloten. Ofschoon nog de kinderschoenen niet ontgroeid mogen we toch besluiten dat de Kring leefbaar is en niet behoort tot het tal van kringetjes die als een strovuur oplaaien en uitdoven. Mensen die zich op het terrein der geschiedenis bewegen hebben meestal geleerd voor geen moeilijkheden te wijken en geduldig en volhardend te zijn. Anderzijds heeft de jonge Kring de nodige financiële steun van milde donateurs, die in het apothekersberoep niet alleen een bron van inkomsten zien, maar eveneens vatbaar zijn voor hogere initiatieven in verband met het beroep. Wij danken hen dan ook en rekenen verder op hun steun. Als morele steun mogen we bogen op de getuigenis van tal van hoogleraren, zo buiten- als binnenlandse, alsook op de directeurs van de Hoofdbesturen van de pharmaceutische Beroepsverenigingen, die hun volledige goedkeuring hechten aan de opgerichte Kring.

Artikel 8 van de statuten luidt : « De Kring doet verschijnen een publicatie genaamd « Mededelingen » op ongeregelde tijdstippen, doch zoveel mogelijk éénmaal per drie maanden. » Hieraan is tot nog toe niet kunnen voldaan worden. De eerste aflevering van de « Mededelingen » is geschied; de tweede is persklaar. De volgende « Mededelingen » zullen niet lang daarna komen en ook voor de spoedige aflevering van de vierde wordt gezorgd, zodat dit achterstal hopelijk het volgend jaar zal kunnen ingelopen worden. Deze vertraging is alleen te wijten aan het feit dat de Kring nog niet kapitaalkrachtig genoeg is, de goede zorgen van onze ijverige penningmeester ten spijt, om op eigen hand het « Bulletin » uit te geven, zodat met vele factoren van buitenuit rekening moet gehouden worden.

Wij kunnen dus samenvatten : Het voorbije jaar bracht ons : de stichtingsvergadering te Rotterdam, het eerste congres te Gent, het tweede congres te Gouda en een bulletin is verschenen.

Het weze me toegelaten hier nogmaals een dankwoord te sturen tot alle leden en donateurs die medehelpen tot het instandhouden van de Kring.

Ik wil eveneens tot alle apothekers een beroep doen op hun medewerking. Het bestuderen van de geschiedenis van ons beroep is niet zozeer een specialisatie of een liefhebberij, maar naar de getuigenis van de Nobelprijswinnaar, Prof. C. HEYMANS, een radikaal middel ter bestrijding van het materialisme dat ons beroep bedreigt.

De Secretaris,
Apoth. J.- A. VANDEWIELE,
Gent.
